

NASILJE U OBITELJI

*Dr.sc. Branko Peran, prof. struč. stud.
Veleučilište Marko Marulić – Knin*

*Dr.sc. Mirko Goreta, viši predavač
Veleučilište Marko Marulić – Knin*

*Dragan Erceg, predavač
Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije*

Apstrakt: Kao što sam naziv rada govori „nasilje u obitelji“, implicira da se ono može dogoditi u svakoj obitelji te je česta pojava da se za pomoć obrate roditelji ili djeca koja doživljavaju nasilje. Neki ljudi nisu toga niti svjesni, ponekad niti ne znaju što sve obuhvaća obiteljsko nasilje, odnosno neki ne žele priznati da se ono događa kod njih, u njihovoj obitelji. Zato je jako važno da roditelji budu informirani o ovoj temi kako bi ga mogli prepoznati i naći adekvatne načine zaštite za sebe i svoju djecu. Imajući u vidu naprijed navedeno možemo konstatirati da nasilje u obitelji obuhvaća nasilje koje se događa između članova obitelji, bilo da je riječ o nasilju prema roditeljima, partnerima, braći i sestrama, ili članovima obitelji koji čine širu obitelj kao djedovi i bake, prabake i pradjedovi, kao i nasilje roditelja ili skrbnika nad djecom. Ovdje posebno valja istaknuti da kada dođe do nasilja u obitelji, a potom i do sudskih i drugih postupaka, da se kao svjedoci nasilju u obitelji pojavljuju djeca, što za njih može imati velike i štetne posljedice, pogotovo ako se uzmu u obzir situacije u kojima je dijete svjedok čestog i dugotrajnog verbalnog ili fizičkog nasilja između roditelja ili drugih članova obitelji.

Ključne riječi: nasilje, obitelj, žena, dijete, žrtva

SPECIFIČNOSTI I OBILJEŽJA POJMA OBITELJSKOG NASILJA

Obiteljsko nasilje pojmovno i u doslovnom smislu podrazumijeva nasilje koje se događa pod okriljem doma. Ono uključuje različite oblike nasilnog ponašanja koje se vrši nad različitim kategorijama žrtava. To može biti nasilje roditelja ili skrbnika nad djecom (zlostavljanje djece, nemar, seksualno zlostavljanje i iskorištavanje), nasilje djece nad roditeljima i djedovima i bakama (zlostavljanje starijih) i nasilje između partnera (međusobno zlostavljanje). Isto tako ne smijemo zanemariti činjenicu da nasilje u obitelji predstavlja izazov u zaštiti ljudskih prava, od kojih izdvajamo: pravo na život, pravo na sigurnost, pravo na dostojanstvo te pravo na tjelesni i emocionalni integritet. Imajući u vidu naprijed navedeno moramo konstatirati da nasilje u obitelji ostavlja duboke zdravstvene, socijalne i druge posljedice na žrtvu nasilja, kao i na funkcioniranje cijele obitelji, cijele zajednice i društva u cjelini. Upravo naprijed navedeno dovelo je do toga da imamo niz zakona i strateških dokumenata u Republici Hrvatskoj koji uređuju područje borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Kao i u drugim europskim državama, tako je i u Republici Hrvatskoj nasilje postalo sveprisutan problem koji je postao dijelom svakodnevice, na svim razinama društva, neovisno o tipu obitelji i bez obzira na stupanj obrazovanja, dob ili spol.

Kada govorimo o svjedočenju nasilju u obitelji u prvom redu to se odnosi na situacije u kojima je dijete svjedok čestog i dugotrajnog verbalnog ili fizičkog nasilja između roditelja ili drugih članova obitelji. Nasiljem u obitelji smatraju se svi prijeteći, prisiljavajući ili kontrolirajući postupci koje koristi jedan član obitelji prema drugome.

Osim navedenog kada je u pitanju obiteljsko nasilje možemo konstatirati da je to izraz pojedinačnog napada na žrtvu, ali i na društvo. Obiteljsko nasilje ugrožava središnju vrijednost, kojoj Vijeće Europe pridaje mnogo pažnje, a to je promicanje sigurnosti i zaštite unutar zajednice. Posebno valja naglasiti da je nasilje u bliskim odnosima iznimno razorno i ima visoku cijenu, u materijalnom, nematerijalnom i moralnom smislu.

ZAKONSKA REGULATIVA NASILJA U OBITELJI

U Republici Hrvatskoj kao što smo prethodno naveli, postoji niz zakona i strateških dokumenata koji uređuju područje borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, a posebno valja istaknuti da je nasilje u obitelji kažnjivo sukladno Kaznenom zakonu i Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji. Isto tako valja istaknuti da kada je u pitanju nasilje u obitelji Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji propisuje sljedeće radnje koje predstavljaju nasilje u obitelji:

- ✓ primjena fizičke snage uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda;
- ✓ tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci;
- ✓ psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenost;
- ✓ spolno uznemiravanje;
- ✓ ekonomsko nasilje kao zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim prihodima ili imovinom stečenom osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci;
- ✓ zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje.

Osim navedenog zakona, valja istaknuti i Kazneni zakon Republike Hrvatske koji u članku 179.a propisuje kazneno djelo „Nasilje u obitelji“ koji docira sljedeće: „Tko teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod članova obitelji ili bliske osobe izazove strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj ili stanje dugotrajne patnje, a time nije počinjeno teže kazneno djelo kaznit će se kaznom zatvora od jedne do tri godine. Kazneni zakon dodatno propisuje zaštitu bliskih osoba od nasilja pa su tako kao kvalificirani oblici kaznenih djela propisane kažnjive radnje na štetu bliske osobe u kaznenim djelima: ubojstvo, teško ubojstvo, usmrćenje, sakaćenje ženskih spolnih organa, tjelesna ozljeda, teška tjelesna ozljeda, osobito teška tjelesna ozljeda, teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrt, teška tjelesna ozljeda iz nehaja, prisila, prijetnja, nametljivo ponašanje, spolni odnošaj bez pristanka, silovanje, i spolno uznemiravanje. Žrtva nasilja u obitelji, može prijaviti nasilje policijskoj postaji, državnom odvjetništvu ili centru za socijalnu skrb, a pomoć žrtvama pružaju brojne ustanove i nevladine organizacije. Zdravstveni radnici, radnici u ustanovama socijalne skrbi, u vjerskim ustanovama, humanitarnim organizacijama ili organizacijama civilnog društva, u odgojno-obrazovnim ustanovama te svi drugi stručni djelatnici koji u svom radu dolaze u kontakt sa žrtvama nasilja u obitelji, dužni su prijaviti policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali u obavljanju svojih poslova.“

Prekršajno zakonodavstvo

Hrvatski se pravni sustav usvojenim izmjenama sve više približava pravnoj stečevini Europske unije. U **Obiteljskom zakonu** koji je stupio na snagu 1. srpnja 1999. (NN, 162/1998.) prvi je put upotrijebljen pojam nasilničko ponašanje u obitelji te su predviđene mjere odgovarajuće društvene reakcije. Zakon je napravio bitan preokret u odnosu prema nasilju u obitelji. Doveo je do niza pozitivnih, praktičnih promjena u radu policije u zaštiti od nasilja u obitelji. Naime do tada je policija sa slučajevima obiteljskog nasilja mogla postupati jedino kao s prekršajima protiv javnog reda i mira.

¹ Cvjetko, B.: Nasilje u obitelji i uloga državnog odvjetnika za mladež u predistražnom postupku, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 11, broj 1/2004, str. 143-170.

Dr.sc. Branko Peran, prof. struč. stud., peran.branko@gmail.com

„Zakon donosi izričitu zabranu nasilničkog ponašanja bračnog druga ili kojeg punoljetnog člana obitelji. Postupanje protivno zabrani kažnjivo je kao prekršaj kaznom zatvora od 30 dana. Sadržajno svrstavanje norme koja govori o nasilju u obitelji u poglavlju o roditeljskoj skrbi, te vezivanje nasilničkog ponašanja samo za bračnog druga ili drugog punoljetnog člana obitelji ukazivalo je na opasnost da će se u praksi, restriktivnom interpretacijom norme, zaštita od nasilja pružati samo djeci, a ne i ženama, odnosno članovima obitelji u kojima nema maloljetne djece“²³⁰. Od 2001. godine, kada je izmijenjen Kazneni zakon, nasilničko ponašanje u obitelji sankcionirano je i kao kazneno za koje je propisana kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji donesen je 14. srpnja 2003. godine, a stupio je na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama. Time se po prvi put problem zaštite od nasilja u obitelji želio sustavno obraditi u jednom propisu. Naime, do donošenja ovoga Zakona, o nasilju u obitelji postojalo je nekoliko odredaba u Obiteljskom zakonu, koje su se kretale u rasponu od načelne zabrane nasilničkog ponašanja u obitelji te dužnosti svih da takvo ponašanje prijave (imperfektna norma, odnosno norma koja nema sankciju) pa sve do prekršajne odredbe o sankcijama za počinitelje nasilja. Zakon je relativno kratak te je podijeljen u *osnovne odredbe*, zatim se određuju *vrste i svrha prekršajno pravnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji*, *zaštitne mjere te svrha zaštitnih mjera*. Određeni članci u zakonu konkretiziraju svaku od zaštitnih mjera pojedinačno, a zatim slijedi *izricanje zaštitnih mjera, prekršajne odredbe te odgovornost za ne postupanje po zaštitnim mjerama*.

Kao što smo već prethodno naveli, navedeni Zakon određuje se što je to nasilje u obitelji, odnosno koja se ponašanja mogu smatrati nasiljem. Nepostojanjem definicije nasilja u kojoj se makar navodi što se smatra nasiljem, zasigurno je loš primjer koji ostavlja mnoštvo dilema, kako u teoriji tako osobito i u praksi. U Zakonu se utvrđuju i osobe koje su dužna prijaviti nasilje, a za kojega su saznale prilikom obavljanja svoje dužnosti.

Prema Zakonu za zaštitu od nasilja u obitelji prekršajno pravne sankcije za zaštitu od nasilja su **novčana kazna i kazna zatvora te zaštitne mjere**. Zaštitne mjere izriče sud, a postoji sedam zaštitnih mjera. Svaka od ovih mjera uređena je posebnim člankom zakona. Zajednička im je karakteristika da je za većinu mjera (osim gdje to nije izvodivo po prirodi stvari, npr. oduzimanje predmeta) određeno vrijeme njezina trajanja, na način da je određena minimalna donja, te maksimalna gornja, ili samo gornja granica trajanja određene mjere. Tako npr. članak 16. stavak 3. određuje da se zaštitne mjere izriču u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca, niti dulje od dvije godine, računajući od dana pravomoćnosti rješenja o prekršaju, ili od dana prestanka izvršenja kazne zatvora.

Iz ovoga slijedi i da se prekršajno pravne sankcije mogu kumulirati (npr. kazna zatvora i zaštitna mjera), dok za neke od zaštitnih mjera zakon određuje da se mogu izricati i samostalno (npr. zabrana približavanja žrtvi, zabrana uznemiravanja ili uhođenja, udaljenje iz stana, oduzimanje predmeta).

Jednako tako, za većinu mjera određena je i obveza nadležnih ministara (rada i socijalne skrbi, unutarnjih poslova, zdravstva) na donošenje provedbenih propisa o načinu/mjestu provođenja zaštitnih mjera.²³¹ Zakonodavac ne pravi razliku u smislu minimalnog iznosa/trajanja kazne u slučaju ponovljenog nasilja u nazočnosti djeteta i nasilja počinjenoga na štetu djeteta.

²³⁰ Sučević, R.: Zakonska regulativa obiteljskog nasilja u Republici Hrvatskoj, Temida, vol. 6, br. 2, 2003., str. 61-65.

²³¹ Milas, I.: Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Revija za socijalnu politiku, Svezak 10, Br. 3 (2003)

Osim navedenog valja istaknuti da navedeni zakon nalaže počinitelju nasilja postupanje u skladu s izrečenom zaštitnom mjerom, a nepostupanje u skladu s njom znači ponovni prekršaj za koje se može izreći novčana kazna ili kazna zatvora od najmanje 40 dana.

Kako bi se što bolje postigla svrha djelotvornije provedbe propisanih zaštitnih mjera, a na temelju Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i Zakona o policiji, ministar unutarnjih poslova donio je i Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u nadležnost policije.

Kazneno zakonodavstvo

Hrvatski Ustav, u odredbama koje reguliraju osobne i političke slobode i prava, propisuje da: "Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja..." Ustavno pravo na život bez nasilja posebno je razrađeno u Kaznenom zakonu, kojim su sankcionirani razni oblici nasilja. Krajem 1997. godine u Republici Hrvatskoj završena je reforma kaznenog zakonodavstva donošenjem novog Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku, Zakona o sudovima za mladež i Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, koji se primjenjuju od 1.1. 1998. godine.

Nasilje u obitelji nije bilo posebno sankcionirano, već je kazneno-pravno tretirano u okviru onih kaznenih djela koja se odnose na nasilne oblike ponašanja općenito, a to su uglavnom kaznena djela nanošenja lake i teške tjelesne ozljede, prijetnje, te nerijetko, u hrvatskom poratnom, militariziranom društvu i ubojstva. Od samog početka reforme, a potom i prilikom izmjena i dopuna zakona ženske nevladine organizacije uključivale su se lobiranjem u zakonodavni postupak uporno zahtijevajući da se nasilje u obitelji sankcionira kao posebno kazneno djelo i da se žrtve nasilja zaštite odgovarajućim mehanizmom udaljenja počinitelja nasilja prije pravomoćnog okončanja postupka. 2000. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Od 30. 12. 2000. godine u kazneno-pravnom sustavu Republike Hrvatske postoji novo kazneno djelo "Nasilničko ponašanje u obitelji". Nasilje u obitelji iz područja privatnosti postepeno prelazi u javnu sferu. Država sve više preuzima dužnost zaštite žrtava obiteljskog nasilja, što i jest njena odgovornost i obveza.²³² **Kazneni zakon** u članku 215.1 nasilničko ponašanje u obitelji opisuje kao „čin kojim član obitelji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj.“²³³

Članovi obitelji prema odredbama Kaznenog zakona su: bračni i izvanbračni drug, bivši bračni i izvanbračni drug, rođak po krvi u ravnoj lozi, posvojitelj i posvojenik, rođak u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno i srodnik po tazbini do drugoga stupnja zaključno. „Nasilje u obitelji prepoznato je kao globalni problem koji bitno narušava ljudska temeljena prava članova obitelji. U posljednjih nekoliko godina međunarodne organizacije kao UN, UNICEF i Vijeće Europe su razvile strateške dokumente čiji je cilj sprječavanje i zaustavljanje nasilja muškarca u obitelji odnosno nasilja u obitelji općenito. Nasilje u obitelji određuju kao društveno neprihvatljivo i kriminalno ponašanje, potiču međusektorski pristup prevenciji i zaustavljanju nasilja u obitelji, naglašavaju potrebu razvoja programa usmjerenih na nasilnike uz stalni razvoj i unapređivanje usluga žrtvama obiteljskog nasilja.“²³⁴ Svaki oblik nasilja u obitelji protivan je ljudskim pravima pojedinca.

Nasilje u obitelji je osobni, obiteljski i društveni problem koji značajno narušava kvalitetu života i mentalno zdravlje svih onih koji su mu izloženi – posredno ili neposredno. Država ima pravo i obavezu poduzeti potrebne mjere da bi spriječila nasilje u obitelji odnosno smanjila i olakšala njegove posljedice. Država je dužna osigurati: a) djelotvoran zakonski okvir za borbu protiv nasilja u obitelji,

²³² Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Narodne novine br. 116/03

²³³ Kazneni zakon, Narodne novine br. 110/97., 27/98., 129/00. i 51/01.

²³⁴ Ajduković, M: „Psihosocijalne intervencije s počiniteljima nasilja u obitelji“, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 11, broj 1/2004, str. 171-199.

b) preventivne mjere, i c) djelotvorne mjere zaštite protiv nasilja u obitelji. Tako je Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova i Nacionalna obiteljska politika jasno društveno opredjeljenje za borbu protiv nasilja u obitelji.

Do srpnja 2003. godine u Hrvatskoj nije postojao posebni zakon u kome bi žena žrtva obiteljskog nasilja našla posebnu zaštitu. Prije izmjene **Kaznenog zakona** kojom je nasilničko ponašanje u obitelji sankcionirano kao posebno kazneno djelo donijet je novi Obiteljski zakon. U srpnju 2003. godine Hrvatski Sabor je usvojio novi Obiteljski zakon u kojemu se više ne nalaze odredbe kojima je zabranjeno nasilničko ponašanje u obitelji, ali je istodobno s usvajanjem novog Obiteljskog zakona usvojen i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji u kojem je detaljno razrađeno što je nasilje u obitelji, zaštita članova obitelji od nasilja te vrsta i svrhe prekršajnih sankcija.

ZAKLJUČAK

Nedvojbeno je da se hrvatsko zakonodavstvo uvođenjem nasilničkog ponašanja u obitelji u kazneno i prekršajno zakonodavstvo jasno odredilo prema nasilju u obitelji kao ponašanju koje ugrožava ili povređuje osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti. Problem nasilja u obitelji najčešće se bavi najhitnijim postupcima spašavanja žene i djece tj. njihovog udaljavanja od nasilnika. Drugim riječima, oko uklanjanja posljedica nasilja. O prevenciji nasilja u obitelji premalo se govori, a uopće se ne govori o međusobnoj ovisnosti nasilnika i žrtve i ustrajanju u ulogama koje čine nasilje mogućim. Mnogi tvrde da do nasilja u obitelji dolazi bez upozorenja čak i kada partneri poznaju jedno drugo duže vrijeme. S obzirom na kontinuirani porast obiteljskog nasilja, tijekom prošlih godina kod nas je doneseno nekoliko strateških dokumenata i zakona koji daju okvir za djelovanje vladinog i nevladinog sektora te primjenu mjera od kojih se očekuje aktivno i kontinuirano prepoznavanje i rješavanje problema (Obiteljski zakon, 2003.; Zakon o kaznenom postupku, 1997.; Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, 2003.; Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, 2004.; Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova, 2006.). U Nacionalnoj strategiji i Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, naglašava se važnost interdisciplinarnog pristupa rješavanju i suzbijanju ovog problema. Tijela zadužena za rješavanje ovog problema su policija, centri za socijalnu skrb, zdravstveni djelatnici, odgojno – obrazovni djelatnici te pravosudna tijela. Ipak, u praksi mnogi zdravstveni radnici smatraju da nasilje nad ženom u obitelji nije zdravstveno već socijalno pitanje koje treba rješavati izvan zdravstva. Centri za socijalnu skrb imaju zakonski okvir za stručno djelovanje u slučaju nasilja nad ženom u obitelji. Međutim, jedan od problema koji utječe na njihovu proaktivnu ulogu je velik broj osoba koje imaju u skrbi, nemaju dovoljno uvjeta za kvalitetan rad, nemaju na raspolaganju mrežu različitih diferenciranih oblika psihosocijalnih intervencija te obnašaju previše različitih uloga. U policiji, rad na suzbijanju nasilja u obitelji obavljaju, koordiniraju i vode službenici kriminalističke policije, specijalizirani za poslove maloljetničke delinkvencije u uskoj suradnji sa službenicima temeljne policije. Uz motivaciju i mjesto rada, važan čimbenik u suzbijanju nasilja je i edukacija profesionalaca.

LITERATURA

Knjige

Ajduković, Pavleković; Nasilje nad ženom u obitelji, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, 2000.

Znanstveni i stručni članci

Cajner-Mraović, I.: Organizacijske determinante postupanja policije povodom nasilja u obitelji, Ljetopis Studijskog centra socijalnog rada (1330-6456) 9 (2002), 1; 17 – 28

Cvjetko, B.: Nasilje u obitelji i uloga državnog odvjetnika za mladež u predistražnom postupku, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 11, broj 1/2004, str. 143-170.

- Ajduković, M: Psihosocijalne intervencije s počiniteljima nasilja u obitelji, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 11, broj 1/2004, str. 171-199.
- Državni zavod za statistiku; Nasilje u obitelji, 2001.-2006., Zagreb, 2008.
- Milas, I.: Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Revija za socijalnu politiku, Svezak 10, Br. 3 (2003)
- Sučević, R.: Zakonska regulativa obiteljskog nasilja u Republici Hrvatskoj, Temida, vol. 6, br. 2, 2003., str. 61-65.

Zakonski propisi

- Kazneni zakon, Narodne novine br. 110/97., 27/98., 129/00. i 51/01.
- Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji od 2008. do 2010.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Narodne novine br. 116/03.

FAMILY VIOLENCE

Ph.D. Branko Peran, prof. expert stud.
Polytechnic Marko Marulić - Knin
Ph.D. Mirko Goreta, senior lecturer
Polytechnic Marko Marulić - Knin
Dragan Erceg, B.Sc. lawyer
Polytechnic – Šibenik

Abstract: *As the title of the paper says, "violence in the family" implies that it can happen in every family, so it is very common for parents or children who experience violence to turn for help. Some people are not even aware of it, sometimes they don't even know what domestic violence involves, that is, some people don't want to admit that it happens to them, in their family. That is why it is very important for parents to be informed about this topic so that they can recognize it and find adequate ways to protect themselves and their children. Bearing in mind the above, we can state that domestic violence includes violence that occurs between family members, whether it is violence between parents, partners, brothers and sisters, or family members made up of people of several generations such as grandparents, great-grandparents, as well as violence by parents or guardians against children. Here it is particularly important to point out that when domestic violence occurs, and subsequently to court and other proceedings, children appear as witnesses to domestic violence, which can have great and harmful consequences for them, especially if we take into account the situations in which the child witnesses frequent and prolonged verbal or physical violence between parents or other family members. Domestic violence threatens a central value to which the Council of Europe attaches great importance, namely the promotion of safety and security within the community. In particular, it should be emphasized that violence in close relationships is extremely destructive and has a high cost, in material, non-material and moral terms. Family violence is considered to be all threatening, coercive or controlling actions used by one family member towards another.*

Keywords: *violence, family, woman, child, victim*